

Αθήνα, 5 Φεβρουαρίου 2014
Αναστάσιος Κοταράς
Δρ. Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Ανθέων 34, Άνω Πατήσια,
Αθήνα, 11143
τηλ. 2102528759 / 6974041012
e-mail: tkot@hol.gr

Προς
κ. Χρήστο Κ. Σταϊκούρα
Αναπληρωτή Υπουργό,
Υπουργείο Οικονομικών,
Κ. Σερβίας 10,
Αθήνα, 10562

Θέμα: Αιτιάσεις σχετικά με τα δάνεια τοκοπληρωμής του ομίλου ΑΣΠΙΣ

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Ασφαλώς είστε ενήμερος για τα ζητήματα που προέκυψαν μετά το κλείσιμο Ασφαλιστικής ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ. Ο «Σύλλογος Ζημιωθέντων από ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ», όπως και άλλοι φορείς, έχουν ήδη εκθέσει σχετικά επιχειρήματα υπέρ των ασφαλισμένων, τα οποία δεν θα επαναλάβω σε αυτή την επιστολή.

Επιτρέψτε μου όμως να ζητήσω την συνδρομή σας για μια πτυχή του ζητήματος η οποία δεν έχει λάβει ιδιαίτερης δημοσιότητας και προσοχής: Αφορά στα δάνεια τοκοπληρωμής του ομίλου της Ασπίδας, τα δάνεια εκείνα δηλαδή που είχαν συναφθεί με σύμπραξη της ΑΣΠΙΣ BANK και της ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ. Θα εξηγήσω γιατί απαιτείται μια ιδιαίτερη πολιτική παρέμβαση η οποία θα απαλλάσσει τους δανειολήπτες από τον κίνδυνο απώλειας της κατοικίας τους και από την ανάγκη να καταφεύγουν στη δικαιοσύνη με σημαντικό οικονομικό και ψυχολογικό κόστος. Στην παρουσίασή μου θα χρησιμοποιήσω ως παράδειγμα την προσωπική μου περίπτωση - καθώς τη γνωρίζω καλύτερα - όμως αντίστοιχο πρόβλημα αφορά εκατοντάδες δανειολήπτες.

Η προσωπική περίπτωση

Γύρω στο 2000, ο όμιλος της Ασπίδας, προωθούσε ένα δανειακό προϊόν τοκοπληρωμής, με έντονα χαρακτηριστικά ομικλού προϊόντος. Η Ασφαλιστική υποσχόταν μια εγγυημένη απόδοση που ήταν συνήθης για εκείνη την εποχή. Την περίοδο εκείνη συνήψα ένα τέτοιο δάνειο διάρκειας δέκα ετών και ύψους 32.000 ευρώ, για να καλύψω περίπου το 1/4 της αξίας του ακινήτου το οποίο αγόρασα, και για εννέα συναπτά έτη κατέβαλα ανελλιπώς τόκους και δόσεις κεφαλαίου.

Ένα σημαντικό στοιχείο στην υπόθεσή μου είναι ότι λίγους μήνες πριν την αφαίρεση της άδειας της Ασφαλιστικής, ζήτησα να αποπληρώσω το δάνειο, συμψηφίζοντας το ασφάλιστρο που είχε μέχρι τότε συγκεντρωθεί. Αυτό όμως τελικά κατέστη αδύνατο για τους εξής λόγους:

- α) Η μεν Ασφαλιστική μου αρνήθηκε το δικαίωμα εξαργύρωσης του ασφάλιστρου, λόγω της εκχώρησης του στην Τράπεζα κατά την σύναψη του δανείου.
- β) Η δε Τράπεζα δεν δεχόταν να άρει την εκχώρηση, παρά μόνο αν καταβαλλόταν το σύνολο της οφειλής.

Ο όμιλος της Ασπίδος δηλαδή, μου απαγόρευε de facto να διαχειριστώ την τύχη της ασφαλιστικής μου επένδυσης, αφού διαφορετικά θα έπρεπε να υποχρεωθώ να συνάψω ισόποσο δάνειο και να υποστώ εκ νέου έξοδα, εφόσον βέβαια ένα τέτοιο δάνειο εγκρινόταν.

Μετά το κλείσιμο της Ασφαλιστικής, η Τράπεζα κατήγγειλε τη σύμβαση και απαίτησε την καταβολή ολόκληρου του κεφαλαίου του δανείου εκ νέου. Πρότεινε τη σύναψη σύμβασης τοκοχρεωλυτικού δανείου, υποσχόμενη ότι με την εκταμίευση της αποζημίωσης από το Εγγυητικό Κεφάλαιο θα γινόταν συμψηφισμός.

Δεδομένου ότι είχα μόνο ένα υπόλοιπο της τάξης των 3000 ευρώ, αν συναινούσα τότε θα κατέληγα να καταβάλλω σε σύντομο χρονικό διάστημα *υπερβάλλον* κεφάλαιο, για την επιστροφή του οποίου μια *κακή* Τράπεζα δεν θα μπορούσε να μου εγγυηθεί επαρκώς, την ίδια στιγμή μάλιστα που η ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της Ασφαλιστικής, άρα και η ενεργοποίηση του Εγγυητικού κεφαλαίου, ήταν χρονικά απροσδιόριστη. Επίσης θεώρησα άτοπο να ζητά η Τράπεζα από μένα και όχι από το Εγγυητικό Κεφάλαιο την αποζημίωση.

Ήμουν λοιπόν αναγκασμένος να πάψω να εξυπηρετώ το δάνειο, ως μόνη μου άμυνα, κάτι που γνωστοποίησα στην Τράπεζα μετά από σχετική ανταλλαγή εξώδικων.

Η Τράπεζα έχει εκδώσει *Διαταγή Πληρωμής*. Έχω υποβάλλει αίτηση *Ανακοπής* η οποία εξετάζεται τον ερχόμενο Μάιο.

Οι ευθύνες της Πολιτείας

Είναι δικαιολογημένη η αγανάκτηση, η δική μου και όλων των ομοίως αδικημένων, για τον εγκληματικά αμελή τρόπο που η Πολιτεία (κυβερνήσεις, ΤτΕ, ΕΠΕΙΑ, κτλ) αντιμετώπισε αυτό το ζήτημα, καθ' όλες τις φάσεις του δράματος. Αρχικά αμέλησε την υποχρέωσή της να διαθέσει αποτελεσματικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, και στη συνέχεια αμέλησε την υποχρέωσή της να προστατεύσει αυτούς που έβλαψε με τον ατυχή χειρισμό του θέματος.

Ιδιαίτερα όμως οι δανειολήπτες του συγκεκριμένου προϊόντος έχουμε το δικαίωμα να νοιώθουμε αδικημένοι και για τους εξής επιπλέον λόγους:

1. Η Πολιτεία δεν φρόντισε ώστε οι κανόνες του ανταγωνισμού να τηρούνται από τις τράπεζες, επιτρέποντάς τις να επιβάλλουν δεσμευτικούς όρους στους πελάτες τους, απαγορεύοντας τους να αποφασίζουν για την επένδυσή τους χωρίς κόστος. Η πρακτική αυτή ελάχιστα διέφερε μεταξύ των τραπεζών και προξενούσε μια ισχυρή υποψία ότι η αγορά οργανωνόταν σε ολιγοπωλιακή βάση.

Η Πολιτεία έμεινε αδρανής, παρότι η αγορά απεδείκνυε διαρκώς την αδυναμία της να αυτορρυθμιστεί: Ο «ανταγωνισμός» είχε σαν μόνο αποτέλεσμα έναν αέναο κύκλο - αρχικά επιπόνησης και ακολούθως νομικής καταδίκης – διαφόρων καταχρηστικών συμβατικών όρων που ο πελάτης δεν μπορούσε να διαπραγματευτεί, οι οποίοι ανέτρεπαν την ισορροπία μεταξύ δικαιωμάτων και υποχρεώσεων σε βάρος του.

Θυμίζω ότι κατά την σύναψη του δανείου, η ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ θεωρείτο ήδη μια ιστορική εταιρία, με μεγάλο μερίδιο αγοράς, σχεδόν εξίσου αξιόπιστη με οποιαδήποτε άλλη εταιρία του κλάδου. Το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια της ύπαρξής της προέβη σε εγκληματική διαχείριση των οικονομιών των πελατών της, ήταν κάτι που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί την στιγμή της υπογραφής της σύμβασης, πολλά έτη πριν. Οι δεσμευτικοί όροι ήταν αυτοί που εγκλώβισαν τους δανειολήπτες σε μια σύμβαση, στην οποία καθίσταντο αυτόματα υπεύθυνοι για οτιδήποτε αόριστο θα μπορούσε να συμβεί κατά τη διάρκειά της.

2. Από την στιγμή που η Πολιτεία δεν έπραξε το καθήκον της όταν έπρεπε, θα όφειλε τουλάχιστον μετά την κατάρρευση της Ασφαλιστικής να είχε τιμωρήσει τέτοιες πρακτικές, επιμερίζοντας κάποιο από το κόστος της χρεοκοπίας στην συμβαλλόμενη Τράπεζα, η οποία άλλωστε είχε *συναινέσει* στην επιλογή της Ασφαλιστικής κατά τη σύναψη της σύμβασης. Ιδιαίτερα μάλιστα στην περίπτωση της ΑΣΠΙΣ BANK, θα έπρεπε να συνυπολογιστεί το γεγονός ότι το δανεικό προϊόν, όπως φαίνεται από τη επιθετική προώθηση και την εταιρική στοχοθεσία,

αποτελούσε κατ' ουσίαν ένα ομιλικό προϊόν.

Πρέπει να τονιστεί επίσης ότι η Τράπεζα αξιοποίησε εγκληματικά την *ασυμμετρία στην πληροφόρηση* με σκοπό να διευκολύνει την αδελφή εταιρία: Η Τράπεζα δολίως απέφυγε να προστατεύσει τα χρήματά της, παρά το ότι ασφαλώς γνώριζε την κατάστασή της Ασφαλιστικής. Θυμίζω ότι ο κοινός Διευθύνων Σύμβουλος και μέτοχος, κατείχε περίπου το 1/2 και τα 2/3 των μετοχών της Ασφαλιστικής και Τραπεζικής αντίστοιχα και επομένως οι ενέργειες των δύο εταιριών αποφασίζονταν από το ίδιο και το αυτό άτομο. Η Τράπεζα, αντίθετα, αξιοποίησε εκ του πονηρού και καταχρηστικά τους δεσμευτικούς όρους, όχι για εύλογη προστασία της από τυχόν ατυχείς επιλογές του πελάτη αλλά για να μετακυλίσει στους πελάτες την ζημιά που προκάλεσαν οι παράνομες ενέργειες του κυρίου μετόχου.

Πέραν τούτων, η Τράπεζα είχε γίνει δέκτης όλων των οφελειών από την συνεργασία της με την συγκεκριμένη Ασφαλιστική, κερδίζοντας μερίδιο αγοράς (δυναμικά προβάλλοντας και αξιοποιώντας την ομιλική συνεργασία), αλλά κυρίως, καρπωνόμενη τόκους πολλών ετών *επί του συνόλου* του κεφαλαίου.

Ας σημειωθεί ότι η Τράπεζα, είχε επίσης προβεί και σε καταχρηστικές συμπεριφορές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης: είχε εισπράξει έξοδα φακέλου, υποχρέωσε τους πελάτες της να αναλάβουν τα έξοδα κτηματογράφησης για την προσημείωση, προέβη σε μονομερή αύξηση του επιτοκίου χωρίς κάποιο λογικό κριτήριο στο τέλος του 2009 (και τουλάχιστον σε εμένα προσωπικά χωρίς ειδοποίηση), ενώ αντίθετα, δεν μείωσε το επιτόκιο παρά την ραγδαία μείωση του κόστους του χρήματος κατά την περίοδο 2001-2003. Γενικά, επέδειξε διαχρονικά κακή πίστη και διάθεση να αποφεύγει τις ευθύνες που της αναλογούσαν.

Μετά την χρεοκοπία της αδελφής εταιρίας, εξακολουθεί αποθραυσμένη από την σκανδαλώδη εύνοια της Πολιτείας να αποφεύγει να αναλάβει οποιοδήποτε κόστος για ένα προϊόν που προώθησε και από το οποίο απεκόμησε οφέλη. Είναι επίσης εξωφρενικό ότι αυτή τη στιγμή εκμεταλλεύεται την καθυστέρηση της αποζημίωσης, με το να απαιτεί να εισπράττει τόκους και μάλιστα στα όρια του δικαιοπρακτικού επιτοκίου, ή αλλιώς, να υπολογίζει τόκους υπερημερίας προσβλέποντας σε κατάσχεση περιουσιών.

Δεδομένων αυτών, δεν μπορεί η Τράπεζα να θεωρείται θύμα για την αποτυχία του ομιλικού της προϊόντος, και η επιμονή της Πολιτείας να την προστατεύει δημιουργεί εύλογη απορία. Το μήνυμα που δίνεται είναι ότι στις καλές ημέρες, οι τράπεζες μπορούν να προβαίνουν σε αθέμιτο πλουτισμό, και στις δύσκολες η Πολιτεία θα σπεύδει να τις διασώσει, αδιαφορώντας για τα οικογενειακά δράματα που θα δημιουργούνται κατά τη διαδικασία. Αντίθετα, η Πολιτεία θα έπρεπε να ήταν υπεύθυνη για την διαφύλαξη της Τραπεζικής και Ασφαλιστικής Πίστης και τον περιορισμό του *ηθικού κινδύνου*.

3. Η Πολιτεία από τη μια έσπευσε να διασώσει την Τράπεζα, σε βάρος του Τ.Τ. και των φορολογουμένων, αλλά δεν έδειξε τον ίδιο ζήλο για την διάσωση της Ασφαλιστικής. Εδώ τίθεται το εξής ζήτημα: Από τη μία η Πολιτεία δείχνει ένα ασύμμετρο ενδιαφέρον για την προώθηση των συμφερόντων των καταθετών αλλά όχι και των συμφερόντων των ασφαλισμένων που επέλεξαν «εγγυημένο» προϊόν. Είναι συνήθης πρακτική σε πολιτισμένα κράτη να προστατεύονται εξίσου και οι δύο κατηγορίες πελατών, πέρα από το ότι το κλείσιμο μιας ασφαλιστικής εταιρίας χωρίς διάδοχη κατάσταση είναι αδιανόητη.

Ας σημειωθεί ότι ειδικά στους δανειολήπτες των δανείων τοκοπληρωμής του ομίλου της Ασπίδας, η ασύμμετρη κρατική παρέμβαση στην αγορά δημιούργησε μια εξίσου ασύμμετρη και βίαιη μεταβολή στην ισορροπία των συμβάσεών τους: Από τη μία απώλεσαν τα ασφάλιστρα αλλά από την άλλη η Τράπεζα επιτράπη να διασωθεί - σε βάρος ημών των εξαπατημένων συμπεριλαμβανομένων - και η οποία τώρα θρασύτατα απαιτεί να αποζημιωθεί πλήρως.

4. Δυστυχώς η Πολιτεία, όχι μόνο δεν προστάτευσε τους δανειολήπτες από καταχρηστικές πρακτικές και επιδίωξη παράνομου πλουτισμού σε βάρος τους, όπως εξηγήθηκε πιο πάνω, αλλά αντίθετα, τους τιμωρεί ψαλιδίζοντας την αποζημίωση που αρχικά δικαιούνταν (βάσει του νόμου Παπαθανασίου). Θυμίζω ότι ο νόμος Σαχινίδη που ακολούθησε, επαναπροσδιόρισε τους κανόνες του παιχνιδιού *εκ των υστέρων* και έθεσε αυθαίρετα το ποσοστό ευθύνης των ασφαλισμένων στο 30%. Οι δανειολήπτες ειδικότερα όμως, έχουν το δικαίωμα να απορούν γιατί η τελική λύση αν περιλαμβάνει κούρεμα θα πρέπει να βαρύνει αυτούς και όχι την Τράπεζα ως δικαιούχου της αποζημίωσης.

Θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι η Τράπεζα θέτοντας ένα επιτόκιο αρκετά επάνω από ό,τι θα θεωρείτο εύλογο (για κάλυψη κόστους χρήματος, εξόδων, κτλ) έχει *de facto* αναλάβει ένα μέρος του γενικού κινδύνου. Ας συνυπολογιστεί πως σε κάποιες περιπτώσεις, όπου το δανειακό κεφάλαιο ήταν μικρό μόνο μέρος της συνολικής αξίας του ακινήτου, η Τράπεζα δεν διέτρεχε κίνδυνο ούτε καν από ενδεχόμενη απώλεια λόγω τυχόν απομείωσης της αξίας αυτού.

Αν δεχθούμε ότι η Τράπεζα δικαιούται να θεωρεί ότι κατέχει ασυλία απέναντι σε όποιο κίνδυνο, τότε θα θεωρούνταν εξίσου δίκαιο για έναν δανειολήπτη να θεωρήσει μέρος του επιτοκίου ως *απεχθές* και να απαιτήσει αντίστοιχη επιστροφή χρημάτων. Δυστυχώς η Πολιτεία δεν δείχνει να θεωρεί την ανάληψη κινδύνου ως σημαντική παράμετρο στην λειτουργία της Τραπεζικής αγοράς (σε αντίθεση με ότι συμβαίνει στον υπόλοιπο επιχειρηματικό κόσμο), αλλά αντίθετα μένει απαθής στις προσπάθειες των Τραπεζών να μετακυλίσουν οποιοδήποτε τραπεζικό «ατύχημα» στους πελάτες και γενικά τους φορολογούμενους πολίτες, εγείροντας ερωτήματα ακόμα και για την ισχύ της κρατικής εγγύησης επί των καταθέσεων.

5. Η πολυετής καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, επέφερε στους δανειολήπτες την υποχρέωση να διεκδικούν στα δικαστήρια την ανακοπή των *Διαταγών Πληρωμής*.

Η αδράνεια της Πολιτείας, έχει φέρει *συνεπείς* δανειολήπτες στα πρόθυρα να απολέσουν την κατοικία τους, ακόμα και για μικρές «οφειλές» σε σύγκριση με την αξία του ακινήτου. Τι όφελος θα έχει σε μια τέτοια περίπτωση η αποζημίωση που ενδέχεται να καταβληθεί μετά από πολλά χρόνια, ιδίως όταν αυτή θα είναι *ψαλιδισμένη*, πιθανότατα *άτοκη*, και ίσως σε *άλλο νόμισμα*; Πώς επιτρέπεται στην Τράπεζα να ισχυρίζεται ότι η κωλυσιεργία τρίτων στην εκταμίευση της αποζημίωσης θα καταλήξει να χρεωθεί στους δανειολήπτες;

6. Είναι αναμενόμενο, ότι για τις όποιες ατυχείς επιλογές της Πολιτείας, ο λογαριασμός τελικά να καταλήγει στον φορολογούμενο. Στην περίπτωση όμως της υπόθεσης της Ασπίδας, το κόστος που προέκυψε δεν επιμερίζεται με βάση την φοροδοτική ικανότητα των πολιτών, ούτε καν γίνεται με «οριζόντιο» τρόπο όπως είθισται τελευταία, αλλά ακόμα χειρότερα, πλήττονται συγκεκριμένοι άνθρωποι και οδηγούνται στην οικονομική καταστροφή μόνο και μόνο γιατί επέλεξαν από *τύχη* την συγκεκριμένη ασφαλιστική εταιρία, εμπιστευόμενοι τις κρατικές εγγυήσεις.

Ενέργειες που οφείλει να πράξει η Πολιτεία

Βάσει των προαναφερθέντων, και ανεξάρτητα από την διευθέτηση του ζητήματος της Ασπίδας συνολικά, οφείλετε τουλάχιστον στο ζήτημα των δανείων τοκοπληρωμής να φροντίσετε ώστε να πραγματοποιηθούν ορισμένες άμεσες ενέργειες:

1. Να γίνει ξεκάθαρο ότι οι δανειολήπτες θα απαλλαγούν από την υποχρέωση να καταβάλλουν υπερβάλλον κεφάλαιο, τουλάχιστον στην περίπτωση της ΑΣΠΙΣ BANK, αλλά δεδομένου ότι η Τράπεζα είναι *δικαιούχος* του απολεσθέντος ασφαλιστρού (έχοντας μάλιστα εμφιασμένα διεκδικήσει

τον ρόλο αυτό στην πράξη, όπως ανέφερα στο δικό μου παράδειγμα), να διεκδικήσει αυτή την αποζημίωση απευθείας από το Εγγυητικό Κεφάλαιο. Αν αποφασιστεί κούρεμα της αποζημίωσης, πρέπει να γίνει σαφές ότι αυτό θα βαρύνει την Τράπεζα.

2. Να πάντων να χρεώνονται τόκοι υπερημερίας, και να παραγραφούν όσοι έχουν μέχρι τώρα συσσωρευτεί σε όσους αμύνθηκαν σταματώντας την εξυπηρέτηση των δανείων τους. Για όσους δε έχουν ήδη καταβάλλει δόσεις, να τους επιστραφεί το τυχόν υπερβάλλον κεφάλαιο με τους αναλογούντες τόκους. Αν η τράπεζα έχει οποιαδήποτε απαίτηση, αυτή μπορεί να στραφεί εναντίον του Εγγυητικού Κεφαλαίου ή του Εκκαθαριστή που κατά τεκμήριο έχουν την ευθύνη της καθυστέρησης.

Διαφορετικά θα πρέπει να αιτιολογηθεί επαρκώς, γιατί η Τράπεζα, ως μόνη δικαιούχος της αποζημίωσης και μόνη δυνάμενη να εισπράξει το ποσό, καταλογίζει την ευθύνη της καθυστέρησης στον πελάτη της, θεωρώντας τον «μεσάζοντα» μεταξύ αυτής και του Εγγυητικού Κεφαλαίου.

3. Να ανασταλούν άμεσα οι όποιες δικαστικές διεκδικήσεις της Τράπεζας εναντίον παρουσίας των δανειοληπτών, ή έστω, να προστατεύσει τους δανειολήπτες από άσκοπα νομικά έξοδα τουλάχιστον έως ότου εκταμιευτεί η αποζημίωση.

4. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η Πολιτεία οφείλει να συνεκτιμήσει το γεγονός ότι η Τράπεζα έχει ήδη καρπωθεί τόκους καθ' όλο τον χρόνο ισχύος της σύμβασης και επί ολόκληρου του κεφαλαίου. Θα πρέπει να προσαρμοστεί η αποζημίωση και με βάση αυτό το δεδομένο.

5. Η Πολιτεία οφείλει να επιμερίσει το κόστος των εσφαλμένων ενεργειών της ανάλογα με την φοροδοτική ικανότητα των πολιτών. Οφείλει ουσιαστικά, να προστατεύσει τους ασφαλισμένους συμβολαίων Ζωής με τον ίδιο τρόπο που ισχυρίζεται ότι προστατεύει και τους καταθέτες.

6. Σε κάθε περίπτωση, η Πολιτεία οφείλει να παράσχει ένα χρονοδιάγραμμα των ενεργειών που προτίθεται να ακολουθήσει από τώρα και στο εξής. Είναι δικαίωμα των αδικημένων να μπορούν, βάσει αυτού, να προγραμματίσουν τις ενδεχόμενες νομικές τους ενέργειες.

Επίλογος

Κύριε Υπουργέ, η κυβέρνηση της οποίας αποτελείτε μέλος, οφείλει να αποδείξει ότι πράγματι ενεργεί προτάσσοντας το δίκαιο και το συμφέρον των πολιτών που εκπροσωπεί. Ιδίως μάλιστα αν επιθυμεί να αποκαταστήσει την Ασφαλιστική και Τραπεζική Πίστη οφείλει να πείσει *έμπρακτα* για το ότι οι εγγυήσεις της είναι πράγματι ισχυρές.

Δυστυχώς, μέχρι τώρα δίνεται η εντύπωση ότι δικαιώνονται τραπεζικές πρακτικές που πλήττουν κάθε έννοια Εμπορικής Πίστης και υγιούς ανταγωνισμού, ενώ από την άλλη θυσιάζονται συνεπείς δανειολήπτες και φορολογούμενοι που εμπιστεύθηκαν τους ελεγκτικούς μηχανισμούς και τις εγγυήσεις της Πολιτείας. Την ίδια στιγμή σε άλλες περιπτώσεις, προτάσσεται το πολιτικό κόστος και λαμβάνεται μέριμνα για άλλες κατηγορίες δανειοληπτών (ανεξάρτητα από το πόσο σοφά έχουν διαχειριστεί τις οικονομίες τους) όταν οι συγκεκριμένοι δανειολήπτες έχουν την δυνατότητα να προβαίνουν σε μαζικές κινητοποιήσεις ή συμβάλλουν επικοινωνιακά στην βελτίωση του κοινωνικού προφίλ της κυβέρνησης.

Ο ατυχής χειρισμός της υπόθεσης της ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ και η πολυετής αδυναμία ή αδιαφορία να δοθεί μια αξιοπρεπής λύση, είναι αναμενόμενο να δημιουργεί στους αδικημένους την εντύπωση ότι η Πολιτεία είναι ανακόλουθη, ότι νομοθετεί και εκτελεί σπασμωδικά και όχι με βάση κάποιες σταθερές νομικές και πολιτικές αρχές, απεμπολεί την θεσμική της υποχρέωσή να υπηρετεί

το δίκαιο, και ότι ουσιαστικά στέκεται στην απέναντι όχθη. Το μήνυμα που στέλνει η Πολιτεία στους πολίτες είναι να θεωρούν μια αντίστοιχη αθέτηση των δικών τους υποχρεώσεων προς αυτήν, όχι ως όνειδος, αλλά μάλλον σαν νόμιμη άμυνα και σαν χρέος προς την δοκιμαζόμενη οικογένειά τους.

Είναι μια ιστορική ευκαιρία να αποδειχθεί ότι η Κρίση προκάλεσε τουλάχιστον μια αλλαγή νοοτροπίας των κυβερνώντων, εγκαινιάζοντας μια νέα σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ Πολιτείας και φορολογούμενου πολίτη.

Θα ήθελα να πιστέψω ότι αυτή η αλλαγή έχει ήδη ξεκινήσει και εύχομαι να αισθανθώ ένα μικρό δείγμα της με το να λάβω μια απάντηση σε αυτή μου την επιστολή.

Με εκτίμηση,

Αναστάσιος Κοταράς